

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Koning Willem-Alexander in de Algemene Vergadering

1 maximumscore 2

twee van de volgende antwoorden:

- doelstelling: stimuleren van vriendschappelijke relaties tussen landen;
citaat: “Als een ... ook zijn.” (regels 2-5)
- doelstelling: bereiken van internationale samenwerking bij het oplossen van economische, sociale, culturele en humanitaire problemen
citaat: “Mede dankzij ... sterk teruggedrongen.” (regels 9-16 of een gedeelte hiervan).
- doelstelling: handhaven van de internationale vrede en veiligheid;
citaat: “En hebben ... te beheersen. “ (regels 17-19)

per juiste doelstelling met bijpassend citaat 1

2 maximumscore 4

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het vetorecht afschaffen/afzwakken dat de vijf permanente leden van de Veiligheidsraad hebben 1
- Het afschaffen of afzwakken van het vetorecht en dit recht vervangen door een besluitvormingsprocedure waarbij bijvoorbeeld een gekwalificeerde meerderheid achter een besluit moet staan, kan eraan bijdragen dat vaker namens de Veiligheidsraad opgetreden zal worden. De doortastendheid wordt immers vooral belemmerd door het vetorecht (omdat daarmee vaak een optreden namens de Veiligheidsraad wordt tegengehouden) 1
- de samenstelling van de Veiligheidsraad veranderen 1
- bijvoorbeeld met een betere spreiding van de leden over de continenten. De legitimiteit kan toenemen als meer landen er vertrouwen in hebben dat hun belangen meegewogen worden in de besluitvorming en een beter gespreide samenstelling kan daaraan bijdragen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

- Het probleem van collectieve actie is dat collectieve problemen niet opgelost worden, omdat actoren geneigd zijn te kiezen voor hun kortetermijneigenbelang en niet voor het gemeenschappelijk langetermijnbelang

1

voorbeeld van een juiste uitleg:

- Het voorstel van de koning kan bijdragen aan een oplossing want door met elkaar te praten kan een gemeenschappelijk inzicht groeien over de noodzaak van het aanpakken van een probleem. Door zich in elkaar in te leven kan begrip ontstaan voor de moeilijkheden die landen belemmeren om hun bijdrage te leveren aan een oplossing. Omdat er geen supranationaal orgaan is dat landen kan dwingen tot klimaatvriendelijk handelen, lijkt overleg en het zich in elkaar inleven de enige mogelijkheid om het probleem van collectieve actie aan te pakken

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Het is veiliger, ondanks de politie

4 maximumscore 2

voorbeeld van een juist antwoord:

- Links wordt gesteund. Dat blijkt uit het citaat: "... dat dit niet te danken is aan strengere straffen of (...) maar het voorkomen daarvan dat steeds beter gaat." (regels 9-14) of het citaat "Het komt onder andere door preventieve maatregelen." (regels 34-35)

Uitleg: Politiek links is meer voorstander van een beleid dat de nadruk legt op preventie.

1

- Rechts wordt bekritiseerd. Dat blijkt uit het citaat: "Nee, er is geen enkel causaal verband tussen zwaardere straffen en dalende misdaad." (regels 45-47)

Uitleg: Politiek rechts is meer voorstander van zwaardere straffen om misdaad tegen te gaan.

1

5 maximumscore 1

een van de volgende drie theorieën met juiste uitleg:

- de gelegenheidstheorie

Uitleg

Of mensen misdrijven plegen hangt af van de situatie die onder andere bepaald wordt door de aanwezigheid van een aantrekkelijk doelwit. Betere sloten en camera's maken een doel minder aantrekkelijk en daardoor kan de criminaliteit afnemen.

- de rationele-keuzetheorie

Uitleg

Een kosten-batenanalyse bepaalt of iemand zal overgaan tot het plegen van criminaliteit. Verbeterde sloten verhogen de 'kosten' want ze maken een inbraak moeilijker. / Camera's vergroten de pakkans en dat is ook een verhoging van de kosten waardoor de criminaliteit dus kan afnemen.

- de sociale-controletheorie

Uitleg

Door middel van camera's wordt toezicht gehouden en daardoor kan de criminaliteit afnemen.

per juiste theorie en bijbehorende uitleg

1

Vraag	Antwoord	Scores
6	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeeld van een juiste theorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de bindingstheorie of integratietheorie (van Hirschi en Box) <p>voorbeeld van een juiste uitleg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vooral maatschappelijke bindingen in de vorm van waarden en normen of sterke integratie van mensen in intermediaire groepen (gezin, school, vriendengroep) werken remmend op criminele impulsen. Het kan zijn dat relatief veel jongeren zich niet binden aan de heersende waarden en normen die bij hun thuis gelden of op school worden overgedragen. Deze jongeren zullen eerder overgaan tot crimineel gedrag 	<p>1</p> <p>1</p>
7	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hypothese: in landen waar de straffen zwaarder worden, neemt de misdaad af • afhankelijke variabele: (verandering in) de omvang van misdadigheid onafhankelijke variabele: de zwaarte van de straf, beide variabelen juist 	<p>1</p> <p>1</p>
8	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeelden van juiste antwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Deze vormen van criminaliteit worden vaak niet opgemerkt. – (Selectief) opsporingsbeleid beïnvloedt de cijfers voor bepaalde vormen van criminaliteit. – De aangiftebereidheid bij bijvoorbeeld fraude en cybercrime kan laag zijn omdat slachtoffers gechanteerd worden. – Milieucriminaliteit heeft soms geen directe slachtoffers en dan wordt er geen aangifte van gedaan. <p>per juist antwoord</p>	<p>1</p>
9	<p>maximumscore 1</p> <p>de veiligheidsparadox</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 De gunfactor

10 maximumscore 1

voorbeeld van een juist antwoord:

In 2016 is het kort voor de volgende verkiezingen (in maart 2017). Kort voor de verkiezingen zijn politieke partijen elkaars concurrenten om de gunst van de kiezer. Door elkaar wat te gunnen, krijgt elke partij de gelegenheid om zichzelf goed te profileren.

11 maximumscore 3

- De VVD is liberaal en de PvdA is sociaaldemocratisch/socialistisch, beide juist dan 1
- Volgens het liberalisme moet de overheid zich beperken tot het vervullen van enkele kerntaken. De investeringen in defensie, het Openbaar Ministerie, de politie en het gevangeniswezen (regels 27-29) zijn investeringen in juist deze kerntaken en passen dus bij het liberalisme 1
- Volgens het socialisme is de overheid belangrijk voor het realiseren van sociale grondrechten zoals bestaanszekerheid, huisvesting en gezondheidszorg. Minder bezuinigen op onderdelen van de verzorgingsstaat waaronder de verpleeghuis- en gehandicaptenzorg (regels 13-16), past bij die visie 1

12 maximumscore 2

- één van de volgende ideologische uitgangspunten van de VVD: 1
  - vrijemarkteconomie
  - terughoudende overheid
  - tegen nivellering
- voorbeelden van juiste antwoorden: 1
  - Een inkomensafhankelijke zorgpremie wordt dwingend opgelegd door de overheid. De hoogte van de zorgpremie komt dan niet tot stand door marktwerking en dat is dus in strijd met het streven van de VVD naar een vrijemarkteconomie.
  - Een inkomensafhankelijke zorgpremie houdt in dat de overheid regels opstelt. Dat is in strijd met het streven van de VVD naar een terughoudende overheid.
  - Een inkomensafhankelijke zorgpremie houdt in dat mensen met een lager inkomen minder voor hun zorgverzekering betalen dan mensen met een hoger inkomen. Het werkt dus nivellerend en dat is in strijd met de ideologie van de VVD.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Mediatechnologie verandert de samenleving

13 maximumscore 3

- Het eerst voorkomende citaat dat wijst op een beschrijvende vraag is:
“In dit onderzoek wordt nagegaan hoe jongeren van 12 tot 25 jaar in Nederland tegen sociale media aankijken.” (regels 5-8) 1
- Het eerst voorkomende citaat dat wijst op een evaluatieve vraag is:
“(…) maar ook hoeveel belang zij eraan hechten en of zij er hinder van dan wel baat bij hebben in hun dagelijkse leven.” (regels 10-13) 1
- Het eerst voorkomende citaat dat wijst op een verklarende vraag is:
“Niet alleen wordt onderzocht waarom ze deze gebruiken,”
(regels 8-10) 1

14 maximumscore 2

- Betrouwbaarheid wil zeggen dat bij herhaling van het onderzoek
eenzelfde uitkomst verkregen wordt 1
voorbeeld van een juiste uitleg:
- Een respons van 58% betekent dat veel jongeren niet gereageerd
hebben en dat er vraagtekens geplaatst kunnen worden bij de
representativiteit van deze groep respondenten. Als de steekproef niet
representatief is, zou bij een herhaling van dit onderzoek een groep
met andere kenmerken kunnen reageren en dat zou tot andere
uitkomsten kunnen leiden 1

15 maximumscore 1

voorbeeld van een juist antwoord:
Als een gevonden relatie niet significant is, weet je niet of die ook voor de
onderzoekspopulatie geldt want een niet significante relatie kan op een
toevalligheid van de gebruikte gegevensverzameling berusten.

16 maximumscore 2

- één van de volgende twee operationaliseringën: 1
  - Het gebruik van sociale media is geoperationaliseerd/meetbaar
gemaakt door aan respondenten de vraag voor te leggen of zij wel
eens gebruikmaken van sociale media, zoals *Facebook*,
WhatsApp, *Instagram*, *Skype* of *YouTube* (regels 49-51)
  - De vraag waarom jongeren sociale media gebruiken is
geoperationaliseerd/meetbaar gemaakt door aan respondenten de
keuzemogelijkheden uit de regels 55-63 voor te leggen.
- Een voorbeeld van een bijpassende onderzoeksvraag is: Welke sociale
media gebruiken jongeren? / Waarom gebruiken jongeren sociale
media? 1

Vraag	Antwoord	Scores
17	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volgens het referentiekader van de lezers krijgt informatie in redactionele artikelen een hogere waardering dan informatie in reclame-uitingen • Door een reclameboodschap te brengen in de vorm van redactionele informatie krijgt de boodschap meer geloofwaardigheid voor het product 	<p>1</p> <p>1</p>
18	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • het redactiestatuut <p>voorbeeld van een juiste uitleg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een redactiestatuut regelt de taakverdeling tussen redacties (inhoud) en directies (bedrijfsvoering). De redactie moet zich laten leiden door redactionele, inhoudelijke criteria en de directie dient zich daar niet mee te bemoeien • Een redactiestatuut omschrijft de identiteit van het medium. Dat de inhoud van redactionele artikelen bepaald wordt door commerciële doelen, kan in strijd zijn met de identiteit van een medium. Voor redacties is de identiteit leidend 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
19	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het mechanisme wordt de negatieve/neerwaartse oplagespiraal genoemd • De negatieve/neerwaartse oplagespiraal werkt als volgt: teruglopende advertentie-inkomsten nopen tot bezuinigingen; het dagblad kan minder geld besteden aan journalistieke/redactionele bijdragen waardoor de kwaliteit van de berichtgeving terugloopt; het dagblad wordt daarom minder gekocht; het dagblad trekt daarom minder adverteerders waardoor die inkomsten nog verder teruglopen; verdergaande bezuinigingen; het dagblad kan minder geld besteden. Enzovoorts 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 3	
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De normatieve klassieke democratietheorie schrijft voor dat burgers, op basis van gelijkwaardigheid, actief deelnemen aan het politieke proces 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rol van de media is om burgers goed te informeren over politieke zaken 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Daarbij past dat massamedia voor iedereen toegankelijk zijn / dat ze zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening / dat massamedia zorgt voor informatie die onafhankelijk en zo objectief mogelijk is 	1
21	maximumscore 2	
	voorbeelden van juiste antwoorden:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De Mededingingswet gaat vergaande persconcentratie tegen. De wet voorkomt dat één bedrijf te veel invloed kan uitoefenen op de informatie die mensen krijgen en informatie is essentieel voor democratische besluitvorming 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek draagt bij aan de pluriformiteit bij de media en helpt te voorkomen dat slechts één visie nog gehoord wordt. Democratie is gebaat bij verschillende meningen die tegen elkaar afgewogen kunnen worden 	1
22	maximumscore 3	
	drie van de volgende:	
	<ul style="list-style-type: none"> – hoor en wederhoor toepassen – gebruikmaken van meerdere informatiebronnen – checken van nieuws – (zoveel mogelijk) scheiden van feiten en meningen – streven naar objectiviteit / juiste weergave van feiten 	
	per juiste journalistieke norm	1
23	maximumscore 2	
	voorbeeld van een juiste argumentatie:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie bij de oude media bestond uit eenrichtingsverkeer waarbij zender en ontvanger strikt gescheiden rollen vervulden 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De technologische ontwikkeling heeft het mogelijk gemaakt dat nu iedereen de rol van zender kan vervullen. De hoeveelheid informatie die mensen te verwerken krijgen, is daarom enorm toegenomen en omdat daar ook veel onzin tussen zit, is het vertrouwen in de ‘zenders’ van informatie, waar ook de journalisten toe behoren, gedaald 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5 Urgenda versus de Staat der Nederlanden

24 maximumscore 2

- Dat het geen strafrechtszaak is, blijkt uit de volgende twee citaten: 1
  - “De stichting Urgenda had de rechtbank om een uitspraak verzocht.” (regels 8-10)
  - “Partijen (Urgenda en de Staat) zijn het (...) uitstoot van broeikasgassen.” (regels 12-17)
- Strafrechtzaken kunnen alleen maar worden aangespannen door het OM en dus niet door een rechtspersoon zoals Urgenda. In deze zaak komt het verzoek om een uitspraak van Urgenda, niet van het OM 1

25 maximumscore 2

twee van de volgende beginselen met bijpassende uitleg:

- Legaliteitsbeginsel: Ook de overheid moet zich aan de wet houden en of de overheid dat doet, kan getoetst worden door de rechter.
- Trias politica / scheiding van machten: Door de machtscheiding kan een rechterlijke macht onafhankelijk van de andere machten oordelen.
- Grond- of vrijheidsrechten van burgers zijn omschreven en gewaarborgd: Het waarborgen houdt in dat het naleven ervan door de rechter kan worden afgedwongen.
- De waarborging van rechtszekerheid: Het waarborgen houdt in dat het naleven ervan door de rechter kan worden afgedwongen.

per juist beginsel en bijpassende uitleg 1

26 maximumscore 3

drie van de volgende kenmerken:

- Een gezond leefmilieu is van algemeen belang.
- Een gezond leefmilieu is niet of moeilijk via de markt te realiseren. / De overheid is nodig om het te realiseren.
- Een gezond leefmilieu moet in principe voor iedereen beschikbaar zijn.
- Een gezond leefmilieu is iets waar iedereen gebruik van kan maken.

per juist kenmerk 1

Vraag	Antwoord	Scores
27	maximumscore 2 voorbeeld van een juiste reden:	
	<ul style="list-style-type: none"> Het klimaatprobleem is grensoverschrijdend / kan niet door één staat opgelost worden. / Bij het klimaatprobleem speelt het probleem van de collectieve actie 	1
	voorbeeld van een juiste uitleg:	
	<ul style="list-style-type: none"> De effectiviteit van beleid is daarom mede afhankelijk van wat andere staten doen. Voor iedere staat afzonderlijk is het aantrekkelijk om op korte termijn geen kosten te maken en de aanpak van het probleem aan andere staten over te laten. Niets doen en afwachten is voor alle staten op korte termijn rationeel maar levert op lange termijn grotere problemen op 	1
28	maximumscore 2 voorbeelden van juiste antwoorden:	
	<ul style="list-style-type: none"> Pressiegroepen proberen besluitvormers te beïnvloeden, politieke partijen proberen door deelname aan de verkiezingen hun mensen op de zetels van de besluitvormers te krijgen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Pressiegroepen richten zich op één specifiek terrein terwijl politieke partijen zich met vrijwel alle terreinen van de samenleving bezighouden 	1
29	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> De aanpak van het klimaatprobleem bevindt zich na de rechtszaak in de fase van terugkoppeling 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De overheid had al besluiten genomen en zat al in de fase van de uitvoering. Urgenda kaartte bij de rechter aan dat de besluiten niet deugden. De rechter gaf Urgenda gelijk en dus moet de besluitvorming herzien worden. Dat is terugkoppeling 	1

Bronvermeldingen

tekst 1	www.rijksoverheid.nl, 28 september 2015
tekst 2	NRC Handelsblad, donderdag 30 april 2015, pagina 7
tekst 3	Trouw, woensdag 15 juni 2016
tekst 4	Jongeren over sociale media, CBS, november 2015
tekst 5	http://www.nrc.nl/nieuws/2016/04/05/is-het-nieuws-of-een-advertentie-1605832-a70614 , 5 april 2016
tekst 6	door ANP, www.nu.nl, 11 oktober 2013
tekst 7	https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2015:7145 , geraadpleegd op 16 februari 2016